

A.Ü. Veteriner Fakültesi Şirurji Kürsüsü
Prof. Dr. Burhanettin Öktem

BİR KÖPEKTE DİZ BÜKÜLMESİ OLAYI

Erdoğan Samsar*

Necdet Güzel**

A case of contracted tendons in a dog

Summary: In this article, a case of severe knuckling of the carpal joints are reported. The m. flex. carpi ulnaris and m. flex carpi radialis were contracted and the dog was walking on the carpal joints. In the treatment, operation of tendon lengthening was performed.

Özet: Dört aylık bir köpekte rasladığımız diz bükülmesi (Arqure) tendoların uzatılması suretiyle tedavi edilmiştir.

Giriş

Poliklinik kayıtlarımızın incelenmesinde diz bükülmesi (Arqure) olaylarına genellikle yeni doğan tay ve buzağılarda raslanmaktadır. Bu nedenle bir köpekte rasladığımız bu tek olayı yayınlamayı uygun bulduk.

Arqure, Carpus ekleminin arkasında değişik dereceli bir açının oluşmasından ibarettir. Çoğunlukla congenital olarak şekilenirse de bazen travmalarla ilgili olarak sonradan da oluşmaktadır (2,4,5). Köpeklerde de olduğu bildirilmiştir (4). Congenital contractionlar (Arthrogryposis congenita, Amyoplasia congenita, Arthrodysplasia congenita, Myodystrophia foetalis deformans) ilk kez G v e r i n tarafından bildirilmiştir; bu hal bacağıın distal kısmındaki eklem hareketlerinin sınırlanmasıyla karakteristiktir (2).

Diz bükülmesi extensor kasların zayıflığı; m. flex. carpi ulnaris ve m. flex. carpi radialis'deki contractürler ile, bu kaslarda oluşan contractionlar; os carpi accessorium'daki osteoperiostitis ve kırıklardan ileri gelebildiği gibi, Rachitisme ve kemiklerdeki calcium depolanmasındaki noksanlıklarla ilgili olarak da şekillenmektedir (3,4). Kalıt-

* A.Ü. Veteriner Fakültesi. Şirurji Kürsüsü Doçenti. Ankara-Türkiye

* A.Ü. Veteriner Fakültesi Uzmanlık Yüksek Okulu Şirurji Asistanı. Ankara-Türkiye.

sal faktörlerden başka yavrunun uterus içindeki pozisyonunun da (carpal eklem flexion'u) etkisi vardır (2).

Diagnos, belirgin olan klinik bulgulara göre yapılır. Lezyonun hangi dokuda olduğu ise radyolojik kontrol ile anlaşılır (2).

Diz bükülmesinin tedavisi, doğuştan olanlarla genç yaştaki hayvanlarda oluşarlarda yapılırsa da, hafif ve orta derecedeki vakalarda denenir. Hafif vakalarda bacak extension pozisyonunda alçılı bandaja alınır. Şiddetli bükülmelerde tenetomic yapılır (2,4). Vitamin D ve Calcium enjektionları uygulanır (1).

Materyal ve Metot

Materyalimizi dört aylık bir köpek teşkil etmektedir.

Metot olarak operatif tedavide, tenetomic yapıp bırakmak yerine contractüre olan tendoyu uzatmayı amaç edindik.

Bunun için, 1. kg. vücut ağırlığına 0,029 gr. Nembutal damar içi verilerek hayvan uyutuldu. Flexor tendolar (m. Flex. carpi ulnaris ve m. flex. carpi radialis) üzerine deriye 5 cm. boyunda bir ensizyon yapıldı. Konjuktiv dokular ayrılarak adı geçen tendolar açığa çıkarıldı. Bundan sonra tendoları uzatmak için kullanılan çeşitli metotlardan biri seçildi (Şekil 1-a). Tendolar üzerine "Z" harfine benzer bir ensizyon yapıldı. Pasif hareketlerle bacak düzeltildi. Ve sonra şekil 1-b deki gibi kesilen tendo uçları dikişle (000 crome catgut) birleştirildi. Her iki bacak bu operasyonlar uygulandıktan sonra, pencereci alçılı bandaja alındı.

Klinik Vak'a

Hayvanın nev'i : Carnivor
 Hayvanın ırkı : Yerli
 Donu ve cinsi : Siyah erkek köpek
 Hayvanın yaşı : 4 aylık
 Prot. no tarihi : 84/6. Mart. 1974

Hayvanın 15 gün öncesine kadar yürüdüğü ve neşesinin de gayet iyi olduğu ifade edildi. Yavru olduğu için devamlı olarak evde bakılmış, 15 gün önce ön ayakalarının bükülmeye başladığı görülmüş, geçer düşüncesiyle tedaviye getirilmemiş.

Klinik muayene: Hayvanın ön ayakları carpal eklemde bükülmüş (şekil 2), açılmak üzere zorlandığında açılmıyor, m. flex. carpi ulnaris ve m. flex. carpi radialis'ler çok geriliyor.

Radyolojik muayenede eklemlerin açılmasına bir neden görülmedi, kemiklerin rachitic olduğu dikkati çekti (Şekil 3).

Tedavi: Metot bölümünde anlattığımız şekilde tendolar uzatıldı. Operasyondan sonra bacak alçılı bandaja alındı. Bu sürede operasyon yarasının kontrolü pencereden yapıldı. Hayvana operasyondan sonra ilk üç gün antibiyotik uygulandı, yedinci günde deri dikişleri alındı, ayrıca Vigantol-E compositum'dan bir hafta ara ile 1 ml. i.m., birer gün ara ile de üç defa Calcium 10 ml. i.v. ve bir ampul Fosfostimol i.m. olarak yapıldı.

Alçılı bandaj 10. günde alındı. Bacaklar düzelmiş ve hayvan basabiliyordu. Emniyet tedbiri olarak ayaklara 5 gün daha aliminyum cebireli bandajı tatbik edildi. Operasyonun 15. günü bunları da aldık ve hayvanı serbest bıraktık (Şekil 4). Ertesi günü de sahibine teslim ettik.

Sonuç ve Tartışma

Diz bükülmelerinin tedavilerinde hafif vakalarda alçılı bandaj, şiddetli bükülmelerde tenetomie öngörülmektedir (4,2). Biz bu vaka-mızda tenetomie yapmadık. Bundaki düşüncemiz de şu idi; tenetomic yapmakla m. flex. carpi ulnaris ve radialis'lerin fonksiyonlarını hayat boyu ortadan kaldırdığımız gibi ayrıca bu bölgedeki flexor ve extensor kasların arasındaki karşılıklı dengeyi extensorların lehine bozarak hiperekstensiyon deformasyonlarına neden olacaktır. İşte bu özürleri bertaraf etmek için contractüre olan tendoları uzatmayı ve operasyondan sonra da kasların flexion ödevlerine devam etmelerini amaç edindik ve bunda tek vaka da olsa başarılı olduk.

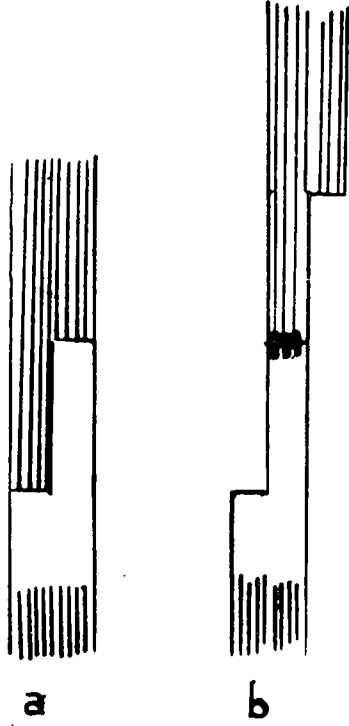
Kliniğimizde tendo uzatma operasyonu ilk defa denenmiştir. Bu operasyon, bundan sonraki tay ve danaların tendo kontraktürlerinde uygulanacak tendo uzatma operasyonlarına da bir basamak teşkil edecektir.

Literatür

1. **Bolz, W., Dietz, H., Tevscher, R.** (1973): *Traité de Pathologie Chirurgicale Spéciale Vétérinaire, Tome II*. Editons Vigot Frères. 707-708.
2. **Greenough, P.R., Maccallum, F.J., Weaver, A.D.** (1972): *Lameness in Cattle*. Oliver and Boyd, Edinburgh. 355-358.

3. **Johnson, W.G., Young, G.B.** (1958): *A Congenital Muscle Contraction and Chondrodysplasia Syndrome in Cattle*. Vet. Rec., 70: 1219.
4. **Öktem, B.** (1966): *Özel Şirurji. Ön ve Arka Bacakların Hastalıkları*. A.Ü. Vet. Fak. Yayınları 191/93, 52-54.
5. **Rosenberger, G.** (1974): *“Niederbruch” bei einem Jungrind*. Dtsch. tierärztl. Wschr., 81:43

Yazı “Dergi Yazı Kuruluna” 15.4.1974 günü gelmiştir.

Şekil 1. Tendo uzatmasında ensizyon ve dikişin yapılışı. The method of tendon lengthening.

Şekil 2 Köpeğin görünüşü. The general view of the dog.

Şkil 3. Karpal eklemlerin radyolojik görünüşü. The radiologic view of the carpal joints.

Şkil 4. Köpeğin tedaviden sonraki hali. The general view of the dog after clinical recovery.